

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asettamispäätös

1/4

1.7.2020

VN/13261/2020

Jakelussa mainituille

KANSALLISEN BIOTALOUSSTRATEGIAN PÄIVITTÄMINEN – KOORDINAATIOSIHTTEERISTÖN ASETTAMINEN

Asettaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on tänään päättänyt asettaa hankkeen biotalousstrategian päivittämiseksi ja sille koordinaatiosihteeristön.

Toimintakausi

1.8.2020 – 31.3.2023

Tausta

Suomen ensimmäinen kansallinen biotalousstrategia on vuodelta 2014, ja se pohjautui EU:n biotalousstrategiaan vuodelta 2012. Päivitystyössä otetaan huomioon myös muita valtioneuvoston sekä valmisteilla olevia että valmiita strategioita ja ohjelmia, kuten Ilmasto- ja energiastrategia, Kiertotalouden strateginen ohjelma, Muovitiekartta, Ilmastoruokaohjelma ja Kansallinen metsästrategia 2025.

Nykyisen biotalousstrategian neljä pääpilaria ovat:

- kilpailukykyinen biotalouden toimintaympäristö
- uutta liiketoimintaa biotaloudesta
- vahva osaamisperusta biotaloudelle
- biomassojen käytettävyys ja kestävyys

Valtiontalouden tarkastusvirasto teki tuloksellisuustarkastuksen vuonna 2014 valmistuneen strategian valmistelusta. Huomiot pääosin hyvin sujuneesta valmistelusta ohjaavat valmistelutyön kulkua. VTV toivoi vahvempaa erilaisten vaihtoehtojen vertailua ja sidosryhmien osallistamista prosessiin.

Kansallisen biotalousstrategiamme päivityksen lähtökohtana ovat Sanna Marinin hallituksen ohjelma ja EU:n 2018 päivitetty biotalousstrategia.

Biotalousstrategia päivitetään vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin, kuten oikeudenmukainen siirtymä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen, jotka edellyttävät uusia linjauksia biotalouden kehittämiseksi. Kiertotalouden ratkaisut ja toimintakäytännöt tarjoavat uusia mahdollisuuksia biotalouden arvoketjujen vahvistamisessa osana koronakriisin jälkeisiä uuden normaalin kestäviä elvytystoimia. Päivitettävän strategian toimenpiteet tulee voida toteuttaa luonnon kantokyvyn asettamisessa rajoissa.

Biotalousstrategiaan kiinteänä osana kuuluvan toimenpideohjelman avulla voidaan sitouttaa alan toimijoita yhteistyöhön, vaikuttaa alan tutkimusrahoituksen suuntaukseen, kehittää uutta liiketoimintaa, luoda ennustettavaa investointiympäristöä, vahvistaa osaamista ja luoda pohjaa biotalouden viestinnälle kansallisista ja kansainvälisistä haasteista. Päivitysprosessi tulee toteuttaa kattavasti sidosryhmiä ja kansalaisia osallistavalla tavalla.

Tavoitteet

Päivityksen strategisena tavoitteena on jalostaa Suomessa vahvaan osaamiseen perustuvia korkean lisäarvon tuotteita ja palveluita. Tavoitteena on tarjota ratkaisuja hallituksen tavoitteisiin kestävästä kasvusta ja elvytystoimista, työllisyydestä, oikeudenmukaisesta siirtymästä, luonnon monimuotoisuudesta, tasapuolisesta alueellisesta kehittämisestä sekä hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamista vuoteen 2035 mennessä. Strategian tavoitteena on vahvistaa toimialat ylittävää yhteistyötä.

Päivitystyössä otetaan huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden edistäminen, oikeudenmukainen siirtymä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja maapallon ekologinen kantokyky.

Päivityksellä tuodaan näkyvyyttä Suomelle biotalouden edelläkävijänä ja vahvistetaan Suomen kansainvälistä asemaa korostamalla kestäviä biotalouteen perustuvia ratkaisuja. Päivitys auttaa alueellisten biotalouksien kehittymistä, maaseudun elinvoiman vahvistumista ja ekologista kestävyttä.

Strategian päivityksellä vahvistetaan yritysten ja aroverkon uudistumista, kasvukykyä ja luodaan näin uusia työpaikkoja. Päivityksessä otetaan huomioon myös työvoiman saatavuuden ja osaamisen varmistaminen.

Strategian päivityksellä turvataan uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö ja sen hyväksyttävyyden osana Suomen ja EU:n ilmasto- ja muita tavoitteita.

Aikataulu ja osallistuminen

Päivityksessä tehdään vuoden 2020 aikana tausta-analyysit ja käynnistetään sidosryhmäyhteistyö. Aikataulusta ja työnjaosta sovitaan tarkemmin työn käynnistyessä ohjausryhmässä. Strategian päivitystyö valmistuu vuoden 2021 aikana.

TEM asettaa täten biotalousstrategian valmisteluhankkeen ja sille koordinaatiosihteeristön.

Lisäksi TEM asettaa ohjausryhmän ja biotalouspaneelin.

Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata biotalousstrategian päivitystyön etenemistä, päättää tarvittavista selvityksistä ja muista toimenpiteistä, esittää ehdotukset strategian tavoitteista ja rajauksista ja linjata strategiatyön valmistelun keskeiset suuntaviivat ilmasto- ja energiapolitiittisen ministerityöryhmän linjausten mukaisesti.

Biotalouspaneelin roolina on osallistua valmistelutyöhön ja linjauksiin neuvoa antavana elimenä. Paneelille voidaan perustaa myös alatyöryhmiä tarpeen mukaan. Sen kautta saadaan käytyä vuoropuhelua kattavasti sidosryhmien kanssa sekä sitoutettua koko toimintakenttä strategian tavoitteisiin ja toimeenpanoon. Paneeli jatkaa myös valmisteluvaiheen päätyttyä siltana yli hallituskausien.

Kansalaisia kuullaan esimerkiksi MMM:n järjestämien alueellisten biotalousfoorumien ja strategiaa varten perustetun verkkosivuston biotalous.fi:n kautta.

Koordinaatiosihteeristö

Koordinaatiosihteeristön tehtävänä on vastata strategiapäivityksen käytännön etenemisestä ja aikataulusta sekä varsinaisen päivitetyn biotalousstrategian kirjoittamisesta hyödyntäen mm. teetettyjä taustaselvityksiä, valmistuneita skenaariotarkasteluja, biotalouspaneelin työpajojen ja muiden kuulemistilaisuuksien aineistoja, asiantuntijoiden ja tiedemaailman näkemyksiä sekä muita aiheeseen liittyviä raportteja ja tietoja, kuten EU:n päivitettyä biotalousstrategiaa ja Green Deal-ohjelmaa toimintaohjelmineen.

Koordinaatiosihteeristön kokoonpano

Jäseniksi pyydettiin nimeämään sekä naisia että miehiä tasa-arvolain 4 a §:n (232/2005) mukaisen tarkoituksen toteuttamiseksi. Vastuu- ja osaamisalueet huomioon ottaen ei ole ollut mahdollista nimetä tarpeellista määrää miesjäseniä.

Erityisasiantuntija Sari Tasa ja ylitarkastaja Ulla Palander, työ- ja elinkeinoministeriö

Apulaisosastopäällikkö Liisa Saarenmaa ja neuvotteleva virkamies Anne Vehviläinen, maa- ja metsätalousministeriö

Erityisasiantuntija Sarianne Tikkanen ja neuvotteleva virkamies Maarit Loiskekoski, ympäristöministeriö

Erityisasiantuntija Maria Holmi, liikenne- ja viestintäministeriö

Opetusneuvos Paavo-Petri Ahonen ja opetusneuvos Riina Vuorento, opetus- ja kulttuuriministeriö

Lääkintöneuvos Mikko Paunio ja neuvotteleva virkamies Hanna Korhonen, sosiaali- ja terveysministeriö

Muuta

Koordinaatiosihteeristössä olevat tahot vastaavat edustajiensa kokouksiin osallistumisesta aiheutuvat kustannukset. Erillistä kokouspalkkiota ei makseta. Varsinaisten jäsenten lisäksi kokouksiin voidaan kutsua tarvittaessa asiantuntijoita ja eri tahoja kuultavaksi.

Lisätietoja asiasta antaa ylitarkastaja Ulla Palander työ- ja elinkeinoministeriöstä (sähköpostitse ulla.palander@tem.fi, puhelin 029 504 9235).

Mika Lintilä
elinkeinoministeri

Mika Honkanen
neuvotteleva virkamies

JAKELU

TEM
MMM
YM
LVM
OKM
STM

TIEDOKSI

Elinkeinoministeri, erityisavustajat
Alivaltiosihteeri Peltonen, TEM
Osastopäällikkö Lundström, TEM
Teollisuusneuvos Nissinen, TEM
Johtava asiantuntija Alkio, TEM